

Diákok és parasztok

A Nemes Wiener Tagblatt szeptember 17-i számából közöljük a következő cikket:

Magyarország második városában Szegeden, az országnak igen érdekes szociális mozgalmát ismertem meg, amely megérdemli, hogy Magyarországon kívül is tudomást szerezzenek róla. A szegedi egyetemi hallgatók Agrár-Settlement mozgalma ez. Néhány ifjú ember egészen magára utalva, áldásos kulturális és felebaráti munkát végez itt. Nem szabad elfelejteni, hogy Szeged igen jó talaj erre a munkásságra a szép tradíció miatt is, ami a város újraépítésében megnyilvánult. 1879-ben a Tisza szörnű áradásának esett áldozatul ez az alföldi metropolis. Egész Európa a város segítségére sietett akkor. Az újraépítés befejezésének az utóbbi hetekben ünnepelte Szeged az ötvenedik évfordulóját. A külföld segítségnyújtásának emlékét hiven őrzik a város nagy körútja, amelynek egyes részeit: Bécsi-, Berlini-, Brüsszeli-, Párisi-, Londoni- és Római-körutnak nevezték el.

A 120.000 lelket számláló város lakosságának egyharmadrésze tanyákon él husz, harminc, sőt ötven kilométerre a város belsejétől. A gazdák és mezőgazdasági munkások, akik mintaszerű földműveléssel foglalkoznak és termelik a híres szegedi paprikát, a pásztorkok és napszámosok ritkán mennek a városba. Keskenyvágyú tanyai vasutak vezetnek be innen, de ötven kilométernyi körzetben már hiányzanak a jó országutak. Téli idején persze ezeknek az utaknak jórésze használhatatlan. Vannak ezeken a tanyákon templomok és iskolák, de az őszi és téli hónapokban ritkán tudják a gyermekek felkeresni ezeket az iskolákat. Állami tanítók vándorolnak tanyáról tanyára, azonban ők sem időzhetnek egy helyen hosszabb ideig. (?) Szeged tanyai magyarsága föltötte érdekes és intelligens réteget képez a magyarországnak. Változatos folklórincsek azonban már-már kihaltak. Pár év óta ezek a parasztok és mezőgazdasági munkások a legnagyobb szegénységben élnek a termények óriási áresése következtében.

Öt évvel ezelőtt határozta el néhány szegedi egyetemi hallgató, hogy angol példa nyomán settlement mozgalommal foglalkozik. Londonban működnek ilyen settlementek az ipari munkások körében. Ezek az angol mozgalmak azonban komoly erkölcsi és anyagi támogatásban részesülnek. Az angol mozgalmak könnyen elérhetik céljukat, viszont a szegedi diákok, — egyrésztük maga is parasztszármazású — szegények s minden külső támogatás nélkül, saját erejükre támaszkodva járják be a szegedkörnyéki tanyákat. Munkájuk kezdetén tudományosan tanulmányozták a tanyai településeket. Az első két évet vette körülbelül igénybe ez a munka. S ugyanakkor, midőn megalkották a tanyai települések helyzetanalízisét, közben előadásokat tartottak a tanyai magyarságnak, a falu népének.

Ezután következett a Settlement voltaképeni munkája. Mintegy húszöt embernyi elitsoportjuk, (élükön vezetőjükkel, Buday Györggyel, a nagytehetségű grafikkussal, aki legutóbb Madách „Ember tragédiájá”-nak szabadtéri előadásához készített diszleteket) oktatta az új diákokat a szociográfiai munkára. Persze, igen nehéz volt ennek az istenegyedülletében kint élő parasztságnak gyánkvását legyőzni, de lassan sikerült. Buday kezdetben, midőn kiment a tanyákra, elkezdett ott rajzolni. Kíváncsiságtól ösztönözve, lassankint közeledni kezdtek hozzá az emberek. Beszélgetés fejlődött ki és midőn meggyőződött a parasztságról, hogy nem városi hivatalnokokkal, vagy nagyrágos adósokkal van dolga, a jég megtört. Más diákok népdalokat és balladákat gyűjtöttek, botanikai vagy archeológiai studiumokat végeztek (az egész vidék igen alkalmas különféle kutatási lehetőségekre) és így sikerült is legyőzniük a bizalmatlanságot. Mikor aztán harmadszor, vagy negyedszer mentek ki, már sokkal mélyebbre hatolhattak. Kezdték megérteni a tanyaiak a diákság önzetlen segíteniakarását. Előhozakodtak a babaikkal és minden ügyes-bajos dolgukkal.

Egy idő óta a szegedi diákok művész- és írótagjai Művészeti Kollégiumba tömörültek. Foglalkoznak a parasztság ősi művészetével, felszínre hozzák a nép kulturális értékeit és új műalkotásoknak adnak érvényesülési lehetőséget. Munkájukhoz szükséges anyagi támogatást részben a Szegedi Kis Kalendárium kiadásával szerzik meg, amely régi parasztdalokat és szép fametszeteket tartalmaz. Ezt a kis kalendáriumot évenként sok-

ezer példányban hozzák nyilvánosságra.

A szegedi Agrár Settlement Mozgalom tagjai szerencsés kísérletet tettek a város és a tanyavilág közötti ellentétek áthidalására. Országszerte sok dicséretben részesültek, de ki voltak téve ren-

geteg áskálódásnak is, mert munkájuk idegen érdeklőkörök tevékenységét látszott érinteni. Alkotásuk megérdemli a legnagyobb figyelmet, mert derekasan járulnak hozzá a modern Magyarország megteremtéséhez. Mohácsi Jenő.

A bíróság 500 pengőre ítélte az ügyvédet, aki egyszemélyben volt alperes és felperes

(A Délmagyarország munkatársától.) Dr. Leskó József kevermesi ügyvéd érdekes büncselekménnyel vádoltan került kedden a szegedi ítélőtábla elé. Úgye, mielőtt a büntetőbírók elé került volna, megjárta a fegyelmi fórumokat és mindenütt megállapították bűnösségét.

1929-ben Pósa Pál kevermesi gazdálkodó megbízta Leskó Józsefet, hogy Csik János és Farkas Demeter ellen adjon be válókeresetet a battonyai járásbírósnál. Az ügyvéd a megbízást elvállalta, a keresetet megszerkesztette és azt be is nyújtotta. Eddig nem is lett volna baj, ha nem bonyolódott volna a dolog tovább. Nemsokkal a kereset benyújtása után megjelent az ügyvédi irodában Csik János, az alperes és arra kérte az ügyvédet, hogy vállalja el az ő ügyét is — Pósa Pállal, a felperessel szemben. Dr. Leskó nem sokat gondolkodott, hanem elvállalta az alperesek ügyét és ennek megfelelően elkészítette az alperesek kifogásait a saját maga által szerkesztett kereset ellen. Ter-

mészetesen ezt a saját neve alatt nem tehette volna, ezért az egyik meghatalmazásra dr. Filippinyi Lajos, a másikra pedig dr. Kuhár Lajos nevét írta. De az ügy nemsokára kiderült és Leskó ügyvéd fegyelmi vétség miatt az ügyvédi kamara fegyelmi választmánya elé került. A fegyelmi választmány az ügyvédet vétkesnek találta és 100 pengő pénzbüntetésre ítélte. Fellebbezés folytán az ügy a Kuria ügyvédi tanácsa elé került, amely a büntetési 500 pengőre emelte fel. Az iratok ezután a kamarától átkerültek a büntetőbíróshoz. A szegedi törvényszék előtt megtartott főtárgyaláson az ügyvéd tagadta bűnösségét, a kihallgatott tanúk azonban terhelő vallomást tettek. A bíróság bűnösnek mondotta ki Leskó Józsefet ügyvédi vétségben és ezért 500 pengő pénzbüntetésre ítélte.

A keddi táblai tárgyaláson a perbeszédnek elhangzása után a bíróság a törvényszék ítéletét helybenhagyta teljes egészében. Az ügyvéd semmiségi panaszt jelentett be a Kuriához.

A szegedi tisztviselők a nyugdíjtervezet tárgyalásának elhalasztását kérik a kormánytól

(A Délmagyarország munkatársától.) A legutóbb nyilvánosságra jutott új nyugdíjtörvénytervezet a közszolgálati alkalmazottak körében érthető izgalmat és nyugtalanságot keltett. A tisztviselői tábor már-már azt remélte, hogy a kormány a törvénytervezet benyújtásától egyelőre eltekint és annak letárgyalását kedvezőbb időre halasztja el. Ezzel szemben az eddigi hírek szerint a tervezet a nyári szünet után összeülő Házban, mint első javaslat kerül napirendre. A híre megmozdultak a közszolgálati alkalmazottak összes hivatalos szervei.

A Szegedi Tisztviselők Otthona ebben az ügyben rendkívüli választmányi ülést tartott, amelyen Hauser R. Sándor elnök ismertette azt a veszélyt, amely az új tervezetben rejlik, nemcsak a nyugdíjasokra, hanem a tényleges köztisztviselőkre nézve is. A második lakbérosztályba sorozott Szeged a nyugdíjasok szempontjából a harmadik osztályba jutna, de annak sem száz százalékaig, hanem a teljes szolgálati idő kitöltése esetén is csak a 90 százalékaig. Pedig a nyugdíjilletményeket eddig is már négy ízben csökkentették, úgy, hogy a redukció itt is 17—30 %-ig terjed. A csökkentések következtében a három nyugdíjas kategória között alig van néhány fillérnyi különbség. Az egységesítés tehát ilyen módon megtörtént, de nem a fölfelé, hanem a lefelé való kerekítéssel. A további csökkentés nemcsak a közvetlenül érintetteket, de a város kereskedőit és iparosait is nagy mértékben érinti.

Hauser R. Sándor ezután javaslatot terjesztett a választmány elé, amely szerint az egyesület felirattal fordul a miniszterelnökhöz, a pártelnökségekhez és azt kéri, hogy a tervezet

tárgyalását halasszák el arra az időre, amikor a gazdasági életben mutatkozó nyugtalanság megszűnik. A javaslatot a választmány egyhangúlag elfogadta, dr. Balló Istvánnak azzal a kiegészítő javaslatával, hogy az érdekelt helyi szervezeteket kérje fel az egyesület hasonló állásfoglalásra.

„Keressék meg a fiamat”

(A Délmagyarország munkatársától.) Kedden délelőtt egy kétségbeesett anya jelentkezett rendőrségen.

— Keressék meg a fiamat! — mondotta Kohn Miklósnak hívják, 20 éves és a Felsőtiszapart 22. szám alatt lakik. Szombaton délen elünt hazulról és azóta nem adott életjelt magáról.

— Na, ha 20 éves, akkor nincs olyan nagy baj — válaszolták a rendőrségen. — Fiatalembereknél megesik az ilyesmi.

— De kérem — felelte az anya —, más miatt ment el a fiam. Szombaton valami miatt megharagudott és azért ment el. Keressék meg, mert egyetlen fillért sem vitt magával és csak az a ruhája van, amit maga elvitt...

A kétségbeesett anya még elmondotta, hogy a fia kereskedősegéd, azonban jelenleg nincs állása és amiatt is baj volt odahaza. A fia sokat idegeskedett és így történt az is, hogy megharagudott a családjára.

A rendőrségen megnyugtatták az anyát, hogy fiát előteremtik ha kell, országos körözés útján is.

Sikkasztás miatt elítélték az autófuvározót, mert a hitelbe vásárolt és lefoglalt autógumikat összevagdalta

(A Délmagyarország munkatársától.) Tari Lippay István autófuvározó hitelsértés vétsége miatt került kedden a szegedi törvényszék Gömör-nyelvé tanácsa elé. Klonkay István kereskedőtől vásárolt autógumikat, azonban nem fizetett értük. Később a kereskedő a gumikat lefoglaltatta, szoros zár alá vettette, de azután sem fizetett az autófuvározó. Amikor pedig arra került a sor, hogy a gumikat elviszik Tari Lippaytól, az autós a gumikat kézzel összevagdalta és átlukasztotta, ami által használhatatlanná váltak. A keddi főtárgyaláson Tari Lippay beismerte, hogy a gumikat széjjelvagdalta. A bíróság sikkasztás vétségében mondotta ki bűnösnek és egyhónapi fogságra ítélte.

Befőttiét, lekvárját, ugorkáját, paprikáját, parad-
csomát „VINDUL” tartós. Évek óta kitűnően be-
vált gyümölcs konzerváló por. Kapható a készítőnél:
GERGELY gyógyszerésznél,
Kossuth Lajos sugárút és nagykörút sarok

Közsőneinyilváníítás.

Mindazon rokonoknak, jóbarátoknak és ismerősöknek, kik felejtethet-
len drága feleségem és testvérünk,
Ördögh Andrásné szül. Rácz Etelka
temetésén koszoru- és virágadomá-
nyaikkal fájdalomukat enyhíteni
igyekeztek, ezután mondunk hálás kö-
szönetet. Gyászoló férje Ördögh An-
drás és testvérei Pirike és Imre.